Valtiovarainministeriö Lisäselvitys HE 108/2024 vp

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

Aihe: Vastauksen täydentäminen verojaostossa 24.10. pidetyssä kuulemisessa esitettyyn kysymykseen

Täydennän vastaustani verojaoston 24.10. pidetyssä kokouksessa esitettyyn kysymykseen, joka liittyi hallituksen esityksessä HE 108/2024 vp ehdotettuun finanssialan asiakasetujen verotusta koskevaan muutokseen. Kysymyksessä haluttiin tietää liittyykö EU:n valtiontukikanteluihin ja niiden perusteella tapahtuvaan mahdolliseen kielletyn tuen takaisinperintään taloudellista riskiä valtiolle.

Tuloverolaissa ei tällä hetkellä ole nimenomaisia bonuksia tai muita vastaavia etuja koskevia säännöksiä, vaan niiden veronalaisuus määräytyy tuloverolain yleisten säännösten nojalla. Bonusten nykyinen verotuskäytäntö pohjautuu siis tulon veronalaisuutta koskeviin yleisiin säännöksiin ja on muotoutunut nykyiseen muotoonsa oikeus- ja verotuskäytännön kautta. Verohallinnon ohjeistus vastaa keskusverolautakunnan viimeisintä asiaa koskenutta ratkaisua, joka on vuodelta 2011 (KVL 47/2011). Koska nykyinen verotuskäytäntö pohjautuu tuloverolain yleisiin säännöksiin ja vastaa korkeimman hallinto-oikeuden ja keskusverolautakunnan ratkaisuja, on se käsityksemme mukaan verojärjestelmämme perusrakenteen mukainen. Bonusten ja muiden asiakasetujen verotukseen ei näin ollen sisälly verojärjestelmän perusrakenteesta poikkeavaa verotukea eikä siten myöskään EU:n valtiontukisääntelyssä tarkoitettua kiellettyä valtiontukea. Lainsäädäntö ja verotuskäytäntö ovat samat kaikille toimijoille ja samanlaisia asiakasetuja kohdellaan samalla tavalla. Asiassa esiin nostetut kilpailuoikeudelliset haasteet muodostuvat ennemminkin siitä, että markkinoilla on vain yksi toimija, joka tarjoaa pankkipalveluiden lisäksi vakuutuksia. Jos markkinoille muodostuisi toinen vastaava finanssilaitos ja heillä olisi vastaava asiakashyvitysohjelma, verotuskäytäntö olisi täysin sama.

Jos asiasta kuitenkin tehtäisiin ehdotetusta lainsäädäntömuutoksesta huolimatta valtiontukikantelu ja jos Euroopan komissio edellä esitetystä huolimatta muodollisen tutkintamenettelyn jälkeen katsoisi asiaan sisältyvän kiellettyä valtiontukea, voisi seurauksena olla kielletyn valtiontuen takaisinperintä. Tuen takaisinperinnässä jäsenvaltio perii tuen takaisin tuensaajalta ja takaisinperinnän tarkoituksena on palauttaa sisämarkkinoille tuen suorittamista edeltänyt tilanne. Tässä tapauksessa esimerkiksi takaisinperittävän määrän määrittely olisi varsin epäselvää. Takaisinperintään ei sisälly välitöntä taloudellista riskiä valtiolle esimerkiksi sakkojen tai muiden taloudellisten sanktioiden muodossa. Valtiontukikanteluiden käsittely valtioneuvostossa on kuitenkin hallinnollisesti raskasta ja ne työllistävät useaa virkamiestä eri ministeriössä. Verotusta koskevia kielletyn valtiontuen takaisinperintöjä ei ole ollut.

Hallituksen esityksessä ehdotetun siirtymäajan tavoitteena on varmistaa ehdotetun lainsäädäntömuutoksen hallittu toimeenpano kokonaisuutena.

t. Timo

_____
Timo Annala
Neuvotteleva virkamies | Konsultativ tjänsteman | Ministerial Adviser
Vero-osasto | Skatteavdelningen |Tax Department
Valtiovarainministeriö | Finansministeriet | Ministry of Finance
tel. +358 2955 30318